

NEMES Z. MÁRIÓ

Szent László és a kun esete Aquila János festészeti jegyzeteinek tükrében

A táj megformálása nem okoz nehézséget.
A pannon domborzat legpompásabb elemeit
helyezzük egymás mellé, nem mechanikusan,
hanem a Mária-himnuszok dallamára, híven ahhoz
a szent valósághoz, hogy e táj eszméje minden
részletében a Szűz anatómiájának felel meg.
(Mindez természetesen a színek használatát is
meghatározza.) A jelenetezés során azt a pillanatot
tartjuk döntőnek, amikor a Szent Király – Deo gracias!
– a küzdelem után fejét a magyar leány ölébe hajtja.
Az átélt veszedelemtől felhevült emberpár virágként
nyújtózik az isteni kegyelem felé, hogy a manna
a magyar test igazságává válhasson. De ott a kun!
A paradicsomi idillt bokorból fitymáló emberfő.
Azonban nem is a gúny a legmegdöbbentőbb ebben
az ábrázatban, hanem a rokoni szimpátia,
ahogy a legyőzött szinte drukkol a Szent Királynak.
(Mintha testvéri hullámban egyesülne a levágott
és a megváltott hús.) Ördögi rokonságok fertőző
rendszerében közös tőről fakad immár a kun
barna teste, a magyar leány és a Szent, de akkor
mégis mi marad az arcon, ha mindenki ugyanaz?
Töröljük ki a holt és élő fejekből a lelket, illetve
van-e lelke ennek a masszának a parton? Jelen
helyzetben nem látok más megoldást, minthogy én
Aquila János foglaljam el ezt a helyet a képen.
Saját arcommal töltöm fel mindhárom fejet, erre
a megkísértésre saját halhatatlan lelkem áldozom,
bízva az ecset hatalmában és Magyarország feltámadásában.